AKTUALITEITEN

2000 ANTWERPEN 1

TIJDSCHRIFT

B.A.S.T.T. vzw

Stadsschouwburg
Meistraat, 2
2000 Antwerpen
(03) 231 97 50

verschijnt driemaandelijks

verantwoordelijke uitgever
Dré Darden, Campinaweg 10, 2960 St.-Job-in-'t Goor

Jerôme Maeckelbergh
Rijke Beukelaertstraat 8
B-2000 Antwerpen 1

BASTT VZW

nummer 45 - oktober '92

Aan dit nummer werkten mee:
Julleke Cammans - Dré Darden - Ivo Kersmaekers - Jerôme Maekelbergh - Rose Werckx

TRANS EUROPEAN MUSIC n.v. s.a.

• PONTBEEKLAAN 41 • 1731 ZELLIK •
• tel. 02/ 466 50 10 • fax 02/ 466 30 82 •

enkele referenties:

- de singel • antwerpen (meyer, soundcraft, ...)
- kns • antwerpen (meyer, soundcraft, ...)
- kjt • antwerpen (meyer, soundcraft, ...)
- cc ter dilft • bornem (meyer, soundcraft, ...)
- cc strombeek-bever (meyer, soundcraft, ...)
- cc den blank • overijse (meyer, soundcraft, ...)
- casino beringen (meyer, soundcraft, ...)
- cc genk (meyer, soundcraft, ...)
- cc botanique • brussel (meyer, soundcraft, ...)
- cc de zandloper • wemmel (meyer, soundcraft, ...)
- koninklijk ballet van vlaanderen • antwerpen (meyer, soundcraft, ...)
- brtn (meyer, soundcraft, ...)
- enz. ...

professioneel advies:

15 jaar ervaring in geluidstechniek voor teater!!

importeur voor België en Luxemburg van volgende merken:

• APHEX • AUDIOMATION • AUDIO & DESIGN •
• AUDIO PRECISION • AURATONE • BRANDREX • BSS •
• CLEARCOM • DBX • EVENTIDE • GOTHAM •
• H & H • HME • KLARK TEKNIK • LEXICON •
• MEYER SOUND • MICRON • ORBAN • OTARI •
• SOUNDCRAFT • SOLID STATE LOGIC • SUMMIT •
• SURREY ELECTRONICS • SWITCHCRAFT • TRAM •
• TURBOSOUND • WESTLAKE AUDIO • dealer voor AMPEX •

OISTAT bijeenkomst van het onderwijs-komittee te Wenen.

Toespraak van Jerôme Maeckelbergh tijdens de OISTAT bijeenkomst van 2 tot 4 april 1992 van het onderwijs-komittee te Wenen.

Mijnheer de President, leden van de OISTAT,

Voor de Vlaamse Gemeenschap en voor mij is dit moment een soort historische gebeurtenis. Dit is de eerste maal in de geschiedenis van OISTAT dat België wordt vertegenwoordigd door een Vlaamse afgevaardigde. Daarom spijt het mij dan ook erg, dat ik u reeds bij dit eerste kontakt moet teleurstellen betreffende de teaterterchnische opleiding in Vlaanderen. Evenals bij de scenografie-opleiding, hebben onze franstalige collega's een gerieflijkere situatie.

Deze achterstand is ontstaan door historische achtergronden. Teater, en cultuur in het algemeen, is altijd gesteund geweest door de adel, en later door de begoede burgers. Na Vlaanderens Gouden Tijdperk van de 14de tot de 16de eeuw, was de Vlaamse cultuur getroffen door een zware inzinking. Deze terugval was te wijten aan - laat ons het "religieuze ijver" noemen - van de Spaanse overheersing. Er is niets nieuws onder de zon.

Een beetje geschiedenis...

Om de relatie met de Oostenrijkse Habsburgers te verstevigen, gaf Philips II van Spanje zijn geliefde dochter Isabella ten huwelijk aan haar neef Albrecht van Oostenrijk. Als huwelijksgeschenk bracht zij de Nederlanden mee. Om enig misverstand te voorkomen: in deze kontekst is met "de Nederlanden" bedoeld de Lage Landen aan de Noordzee, waarvan Vlaanderen in die tijd op economisch en cultureel vlak de leiding had. De souvereiniteit van deze gebieden werd overgedragen aan deze jonge vorsten, zolang er voor een wettige opvolger kon gezorgd worden. Dit was een slimme en weldoordachte politieke zet om het volk van de Lage Landen te misleiden en een einde te maken aan de politieke revolte tegen de Spaanse Kroon. Lepe Philips was zeer goed geïnformeerd over het feit dat Albrecht niet in staat was een wettige erfgenaam aan deze jonge natie te schenken.

Desalniettemin, dank zij de humanere en vriendschappelijkere houding van Albrecht en Isabella, flakkerde economie en cultuur een korte tijd weer op, vraag dat maar aan Rubens. Laten deze woorden een laat "Dank U" zijn van de Vlaamse Gemeenschap aan het Oostenrijkse Volk en hun voorvaders.

Enkele andere indringers toonden hun belangstelling voor de Lage Landen, tot de Waalse Gemeenschap samen met de Vlaamse begoede burgers de Hollanders over de grens gezet hebben. Onder het goedkeurend oog van de Europese Naties, werd België geboren, als bufferstaat tussen Frankrijk en Duitsland.

En nog steeds toonden Vlaamse begoede burgers, "la bourgeoisie", hun voorspoed door het gebruiken van de Franse taal. Het is in de loopgraven van de eerste wereldoorlog, dat de Vlaamse Strijd tegen de Franstalige dominantie van start ging. Onder andere voor onderwijs in de moedertaal, het Nederlands. Uiteindelijk kreeg België een soort federaal regime, waarin een Vlaamse Regering kan beslissingen treffen voor de Vlaamse Gemeenschap.

Opleidingen in België

Situatie van de opleiding voor scenografie en voor teatertechniek in België:

Als scenografie-opleiding in Vlaanderen is er het Sint-Lucasinstituut te Brussel, waar architect Luc Dhooghe verantwoordelijk is voor een optievak scenographie tijdens de opleiding Binnenhuis Architectuur. Te Antwerpen, in de Stedelijke Academie voor Kunstambachten "Instituut Roger Avermaete", wordt een avondkursus kostuumontwerp en scenografie van drie jaar gegeven door Pascaline Van Heddegem. Verder is er nog de Akademie te Sint-Niklaas en de Koninklijke Akademie te Antwerpen, waar teaterkostuum een onderdeel is van de afdeling Mode. Deze minder rooskleurige situatie is de reden van onze belangstelling voor de "European Scenograghy Centre", die een mogelijkheid tot vervolmaking van onze jonge scenografen geeft op een hoogstaand en Europees niveau.

Onze Franstalige studenten scenografie hebben uitgebreider mogelijkheden. Zij hebben de keuze tussen twee bekende opleidingscentra. Eerst is er de afdeling scenografie aan het "École Nationale Supérieure des Arts Visuels de la Cambre", waar onze gewaardeerde collega Serge Creuz de verantwoordelijke was, nu opgevolgd door Jean-Claude De Bémels. In Luik is er een opleiding aan het "Académie Royale des Beaux Arts de Liège". Beiden hebben een volwaardige opleiding scenografie: de eerste duurt zes jaar, de tweede vijf.

Wat de opleiding in teatertechniek betreft, kunnen de franstalige belangstellenden terecht bij het INFAC, waar een kursus van drie jaar wordt gegeven, als naschoolse aktiviteit, en waar Alain Prévot en Richard Joukovsky verantwoordelijk zijn. Elk jaar bestaat uit 256 uur theorie en 256 uur praktijk. Men wordt alleen aanvaard na voleindigen van het hoger middelbaar, met daarbij een ervaring in de teaterwereld van drie jaar. Een van mijn vrienden, die deze kursus volgde, vertelde mij dat van de 22 studenten die deze kursus gelijk met hem startten, er slechts vijf succesvol de finish bereikten. Natuurlijk verwijs ik met deze opmerking niet naar het inteligentiepeil van de betreffende studenten, maar naar de moeilijkheidsgraad van de leerstof.

BASTT kursus teatertechniek

In Vlaanderen was opleiding teatertechniek een zwart gat, tot BASTT besloot iets te doen aan deze abominabele toestand. Hun beste teatertechnici hebben een éénweekse kursus van 50 uren opgezet.

Het doel van deze kursus is om basiskennis bij te brengen op het gebied van licht, geluid en teatertechniek aan de talrijke nieuw bijgekomen, jonge en welwillende teatertechniekers in de vele teatergezelschappen en Culturele Centra in Vlaanderen. Deze kursus wordt elke twee jaar gegeven, in 1991 reeds voor de vierde maal. De kursus is beperkt tot 24 studenten, die zich voor een week terugtrekken in het Cultureel Centrum "Dommelhof" te Neerpelt. Als free lance scenograaf had ik om een welbepaalde reden ook belangstelling om deze kursus te volgen: om gewapend te zijn tegen het eeuwig terugkomende zinnetje van sommige teatertechnici: "Dat gaat niet".

het gebruik van computer in teater

Momenteel ben ik een kursus aan het voorbereiden over het gebruik van een Macintosh computer in teater-ontwerp. Het is noodzakelijk in de opleiding scenografie dat de studenten een bredere kennis verkrijgen over de mogelijkheden die een computer hen kan bieden in hun loopbaan. Niet alleen als hulpmiddel bij het ontwerpen, maar ook als hulpmiddel om bij gebrek aan behoorlijk betaalde opdrachten in de teaterwereld nog andere artistieke opdrachten te ambiëren. Ik denk hierbij bv. aan de mogelijkheden van MultiMedia in de reclamewereld, aan driedimensionale computertekenfilm, medewerking in Virtual Reality produkties.

MS-Dos versus Macintosh

Het gebruiken van computertechnologie tijdens het ontwerpen wil daarom nog niet zeggen dat men enige jaren moet spenderen aan het onder de knie te krijgen van AutoCAD en zich moet toeleggen op het leren van MS-Dos hokus-pokus. Om deze foltering van IBM en compatibelen te verlichten, werd MS Windows op de markt gebracht, maar dit kan nog steeds niet tippen aan de gebruiksvriendelijkheid van een Macintosh computer. Dit was een korte gratis publiciteit van een Macintosh discipel.

Een groot deel van deze kursus is ook toepasbaar in teatertechnisch onderwijs:
- driedimensioneel tekenen
- kontrole van zichtlijnen in een 3D model
- kontrole en aanpassing van ontwerp voor reizende produkties
- gebruik van de CAD tekeningen en grondplans van de ontwerper voor lichtplans
- de mogelijkheden die er reeds zijn en in de nabije toekomst nog zullen komen om het lichtontwerp te simuleren in een 3D ontwerp.

Daarbij moet echter worden opgemerkt dat deze mogelijkheden niet noodzakelijk zullen leiden tot het vergemakkelijken van het werk van een lichtontwerper. Ik vrees eerder dat hij nog minder tijd op de scène zal krijgen, met het sophisme dat hij meer mogelijkheden heeft om zijn werk elders voor te bereiden.

database voor teatrale ruimtes

Een ander belangrijk computer-onderwerp is het ontwerpen en gebruik van een geschikte database van teatrale ruimtes. Met de hulp van Guido Snoek, lichtontwerper, de hulp van andere bestuursleden van BASTT, evenals de hulp van het Teater Centrum te Antwerpen, zijn wij gestart met het opzetten van een database van alle teaters en culturele centra in Vlaanderen, met inbegrip van hun technische uitrusting.

Zulk een database zal een goede hulp zijn, zeker voor de technisch verantwoordelijken van reizende produkties. Met zulke informatie voorhanden kunnen veel problemen worden voorzien en opgelost. Het zou ook de teatertechnici ten goede komen dat zij een passende database kunnen ontwerpen die beantwoordt aan hun eigen noden. Daarom is het best mogelijk, dat de volgende Teatertechnische kursus van BASTT wordt aangevuld met een week computeronderricht.

S.O.T.T.

Een nieuwe mogelijkheid voor Vlaamse kandidaten voor Teatertechniek is misschien het initiatief van onze Nederlandse collega's van de Vereniging voor Podiumtechnologie en de SOTT, Stichting Opleiding TeaterTechniek.

Frits Van den Haspel kan u daar meer over vertellen. Met wederzijdse afspraken en eventueel een beurzensysteem zou dit voor het Vlaamse teater erg nuttig kunnen zijn. Dit zou tenminste een mogelijkheid tot opleiding in teatertechniek zijn waarvoor onze studenten niet hebben af te rekenen met een taalbarière.

kontrakten

Nu nog een onderwerp dat zeker ook aandacht zou mogen hebben in de opleiding, zowel bij scenografie als teatertechniek. De studenten zouden moeten voorbereid zijn op de echte werksituatie, en zeker de free lancers moeten gewapend zijn voor het onderhandelen over een behoorlijk kontrakt met hun werkgever. Zij moeten in de eerste plaats noteren hoeveel tijd ze in werkelijkheid aan een opdracht bezig zijn, om in de toekomst een juiste prijspolitiek te kunnen voeren. Een produktie met een laag budget betekend niet dat er minder werk te doen is, integendeel. Het is mijn ondervinding, en zeker niet de mijne alleen, dat, hoe minder geld er beschikbaar is, hoe meer werk er moet worden gepresteerd om de moeilijkheden op te lossen, en om de produktie te redden met een hoop onverwachte handenarbeid.

BASTT symposium "Een Europees Modelkontrakt"

De 19de en 20ste juni houdt BASTT zijn TeaterTechnische Dagen in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel. Tijdens deze dagen wordt ook een symposium ingericht met als thema "Een Europees Modelkontrakt". De algemene problemen van de scenografen, bescherming van hun werk en werksituatie, verdiend inderdaad bijzondere aandacht. Deze problematiek moet besproken worden en dient een oplossing te vinden op Europees niveau.

De verschillende onderwerpen van dit symposium: in de eerste plaats, een Europees kontrakt, gevolgd door het standpunt van SABAM over auteursrechten. Daarna zullen de vakbonden hun voorstellen voor scenografen-werknemers en hun werkvoorwaarden toelichten. Natuurlijk wordt elk onderwerp gevolgd door een vrije discussie tussen de deelnemers. Tijdens dit symposium zal Pamela Howard ook meer uitleg verstrekken over de "European Scenography Centres".

Teater Monumenten Dag

Als afsluiting van onze TTdagen organiseren mij op zondag 21 juni een Teater Monumenten Dag, met een bezoek aan de Muntschouwburg te Brussel, de "Bourla"schouwburg te Antwerpen, en de Opera te Gent. De laatste twee gebouwen dateren van de eerste helft van de 19de eeuw en zijn in volle restauratie. Ook de Minardschouwburg te Gent staat op het programma.

Wij verwachten een grote belangstelling, uiteraard vooral van onze Europese zusterverenigingen.

Ik dank u voor uw aandacht.

Waren vertegenwoordigd op het symposium te Wenen:

België (1), Denemarken (1), Duitsland (3), Finland (1), Hong Kong (1), Korea (1), Nederland (2), Oostenrijk (4), Polen (1), Slovenië (1), Tsjechoslowakije (2+1), V.S.A. (2), Zweden (1), Zwitserland (1).

Samenvatting van het symposium te Wenen door prof. Helmut Grosser :

Er is geen universeel systeem voor opleiding en het is niet de taak van OISTAT zo'n systeem te ontwikkelen. In de loop van de bijeenkomst konden wij vaststellen dat er zich vier standaard systemen hebben ontwikkeld; elk van hen heeft zijn logische ontwikkeling in zijn geografische oorsprong. Men kan de verschillende systemen niet vermengen, maar men kan trachten de respectievelijke voordelen naar eigen noodzaak toe te passen in het eigen onderwijssysteem.

Het Amerikaans systeem

Voor ons het meest onbekende. Zoals we mochten ervaren wordt het ook in Europa toegepast, bv. in Finland en Denemarken. Het Amerikaans systeem werkt volgens het motto: "Iedereen doet Alles", wat overdreven lijkt, maar de training nog het beste omschrijft.

Iedereen werkt op elk gebied in de teaterpraktijk, en in de loop van de studies wordt het duidelijk welk terrein van deze teaterpraktijk het meest overeenkomt met de eigen mogelijkheden. Ik heb met dit stysteem persoonlijk kennis gemaakt. Op het eerste zicht lijkt deze benadering veel op een amateuristische teatergroep, tot plots het belang duidelijk wordt van deze benadering voor het werk in het teater. In Munchen hebben wij dit systeem toegepast, waar regisseurs voor twee jaar op het toneel werken.

Het succes van dit Amerikaans opleidings-systeem is nauw verbonden met het uitgebreide universiteits-landschap in de Verenigde Staten, daar er meer universiteits-teaters zijn dan gemeentelijke of staats-teaters. Vele van deze universiteitsteaters hebben uitgebreide teatermogelijkheden tot hun beschikking.

Het Duitse opleidingssysteem

Dateert van de jaren 1920 en is het waarschijnlijk het oudste systeem en als dusdanig het meest aan vernieuwing toe. Het is een typisch Pruissisch systeem met nauwkeurige en strenge proefwerken, enkel voor teatertechniekers bestemd en met strikte eisen in verband met examens. De opleiding voor scenografen in Duitsland is gebaseerd op de namen van enkele bekende ontwerpers. Daar grote namen zeer dikwijlks grote opdrachten hebben, blijft er voor deze heren weinig tijd over om aandacht te schenken aan hun studenten. Daardoor wordt deze taak vaak aan hun assistenten overgedragen. Iets beter was dit in het voormalige DDR, met als model Dresden.

Het Nederlandse opleidingssysteem

Dit kombineert enkele aspecten van het Duitse en het Amerikaanse systeem, dit enkel wat de teatertechnici betreft. In tegenstelling tot het Duitse systeem, is er vanwege de technici meer aandacht voor de artistieke kant van het werk, en omgekeerd is er een grotere aandacht voor de techniek bij de kunstenaars. Daar het Nederlandse systeem nog bitter jong is, zijn er nog geen besluiten uit te trekken gebaseerd op ervaringen, maar wij hopen allen dat het goed werkt.

Het Oostenrijks opleidingssysteem

Dit is even jong als het Nederlandse systeem en heeft eveneens veel van het Duitse overgenomen. Het heeft echter het voordeel gesteund te worden door een vakbond die de belangen verdedigd van iedereen die in het teater werkt. Ook dit systeem betreft alleen de teatertechnici. Maar ook hier worden door bijkomende kursussen ook de artistieke kant van de zaak bekeken.

Onze gewaardeerde en joviale gastheer Prof. Gallée met de afgevaardigden van Hong Kong, Korea en Denemarken.

In principe echter missen alle systemen, buiten het Amerikaanse, de nodige en logische verbindingen met hun respectievelijke mythe. De technici missen de link met het artistieke, de kunstenaars missen de link met de techniek. Een verenigd Europa stelt natuurlijk enige eisen aan ons beroep en onze beroepsopleiding. Het heeft echter geen zin een Europese opleidingsschool te stichten. Het heeft wel zin de verschillende scholen de financiële mogelijkheid te verschaffen studenten en docenten uit te wisselen. Ik denk dat dit een taak is voor OISTAT, dit idee te ondersteunen en te propageren.

Laat mij nogmaals terugkomen op het tot nog toe bestaande systeem van de Duitstalige landen. De opleiding, zij het voor technici, ploegleiders of technisch direkteurs, werd in het voormalige DDR gevolgd door een ingenieursopleiding. De ondervinding tijdens de cursus voor Meesters en ingenieurs is dat het kennisgebied van een Meester moet worden herdacht. Een practische, realistische en bij-de-tijdse definitie ontbreekt, en het is onze taak daar zo snel mogelijk aan te werken. Het werd ook duidelijk dat gedurende de verdere opleiding van oudere mensen (zoals de opleiding voor Meester), deze eerst moeten opgeleid worden in het leren zelf, waarna zij ook moeten leren om te onderwijzen, als zij hun kennis moeten doorgeven aan hun medewerkers. De voltooide opleiding als ingenieur garandeert een hoogstaande vakkennis, maar garandeert echter niet een hoognodige praktijkgerichte ervaring in het bedrijf.

De opleiding voor scenografen is zowel in Duitsland als in Oostenrijk veel te steriel en te veel verbonden aan de grote namen en hun persoolijke artistieke aanpak. We missen de verbinding met de teatertechnieker als toekomstige medewerker, en bovenal met de regisseur als hun direkte partner in het gekozen beroep. Het grote probleem is dat de opleiding voor scenografen en regisseurs geen kontaktpunten hebben. Dit heeft als gevolg dat zij in hun toekomstige loopbaan zullen moeten samenwerken, zonder daar in hun opleiding op te zijn voorbereid. Nochthans zijn er genoeg mogelijkheden tot samenwerking in de opleiding, zonder daarom de kosten te moeten opdrijven.

Prof. Helmut Grosser

Besluit van onze afgevaardigde:

Het was voor mij een troost op dit symposium te vernemen dat wij niet het enige land waren met een gebrekkige, om niet te zeggen onbestaande opleiding. Een lichtpunt voor onze nederlandstalige teatertechniekers is de opleiding in Amsterdam, die mits een beurzenstelsel voor ons Vlamingen van groot nut zou kunnen zijn. Het lijkt mij weinig zinvol in ons kleine taalgebied een Vlaamse tegenhanger op te bouwen. Het blijkt echter wel zinvol, dat BASTT zijn cursussen "basiskennis voor teatertechnici" verder uitbouwt, om het grote aantal bereidwillige maar teatervakkennis missende medewerkers in onze teaterzalen en culturele centra de noodzakelijke basisbegrippen bij te brengen.

Wat de artistieke opleiding betreft, zou er terug gedacht moeten worden aan een nauwere samenwerking tussen reeds bestaande scholen. Ik denk hier vooral aan de reeds bestaande conservatoria, akademies en balletscholen. De ideeën van Roger Avermaete zouden in dat verband weer opgenomen en verder uitgewerkt moeten worden. Het moet toch mogelijk zijn door de verschillende scholen aan gezamenlijke teatrale produkties te werken. Momenteel blijft elke school zijn inspanningen enkel richten op de specifieke opleiding, zonder kontakten met de aanverwante opleidingen. Drama, muziek, dans, kostuum- en dekorontwerp, teatertechniek, de verschillende opleidingen kunnen in gezamenlijke projecten praktijkervaring opdoen. De eventuele problemen van samenwerking zullen dan meteen een aanschouwelijke les zijn voor de respectievelijke studenten als voorbereiding van de problemen in de door hen gekozen loopbaan.

Jerôme Maeckelbergh

... UIT DE THEATERPERIODIEKEN

Bühnentechnische Rundschau Nr 3 juni 1992.

* Een bericht van de restauratie van het Prins-Bisschoppelijk theater in Passau.
Dit theater werd in 1783 gebouwd. Sindsdien werd het vele malen verbouwd, gerenoveerd en opgeknapt. In 1958 dacht men er zelfs aan het verwaarloosde theater af te breken en te vervangen door nieuwbouw. De ontdekking van de originele decoratieschildering in de zaal bracht de reddingsoperatie in beweging. deze schildering zat verborgen onder acht lagen verf en behang. In 1961 werd het theater gerenoveerd.
Dertig jaar later werd op grond van veiligheidsvoorschriften het theater opnieuw gesloten voor verbouwing. Van deze gelegenheid werd gebruik gemaakt om het theater aan te passen aan de eisen van de moderne techniek (zoals licht-en geluids-kabine achter in de zaal) en tegelijkertijd de decoratie terug in zijn oorspronkelijke staat te brengen.

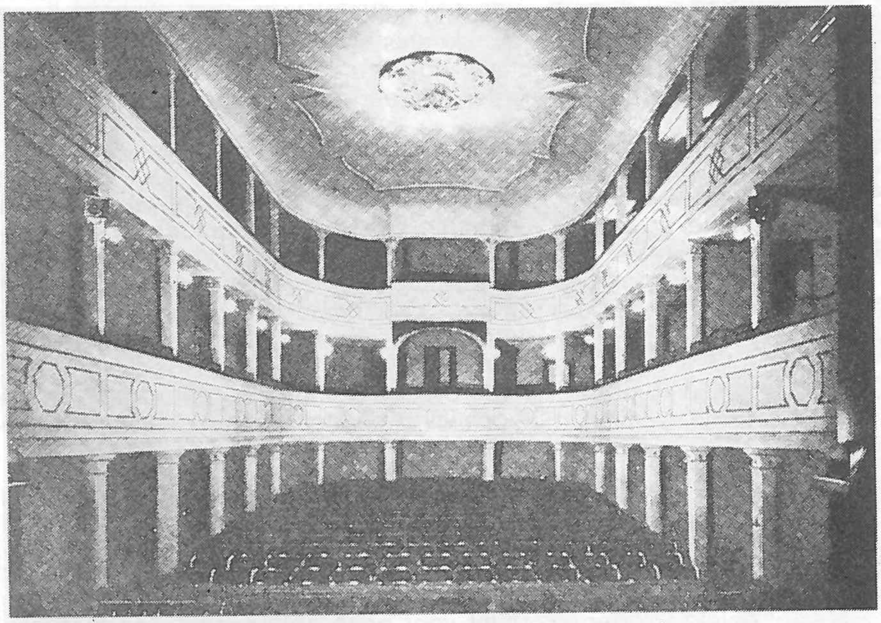

Der Zuschauerraum in der Fassung vor 1960

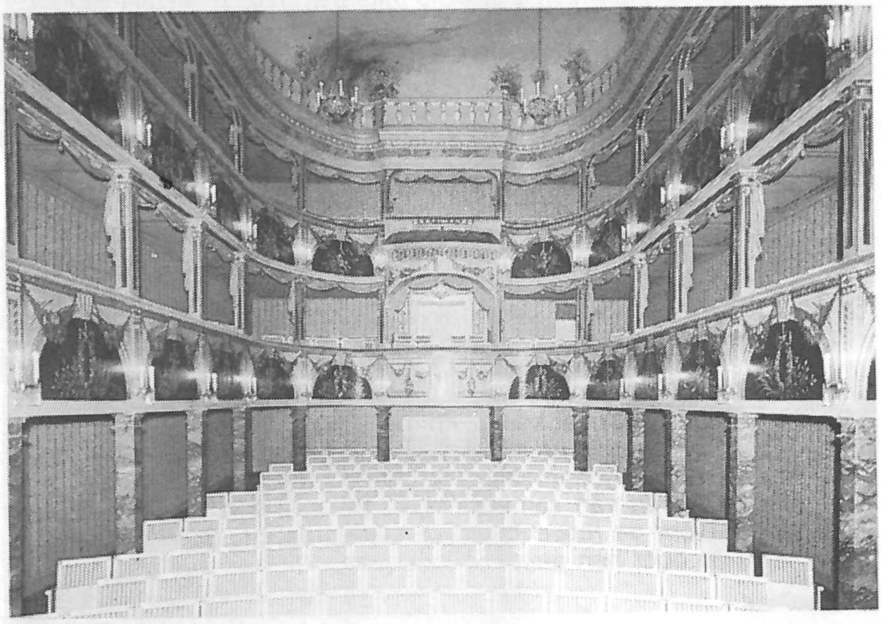

Der neue Zuschauerraum

* Het kostuum in de politiefilm.
  Een ingekorte versie van een lezing in de Scenografieschool van Rosenheim.
  Algemeen gesproken is de funktie van het kostuum in theater en film, dat het de akteur verandert in het personage dat hij te spelen heeft. Er wordt een studie gemaakt over de persoonlijkheden van de speurders en hun kleding.
  Bv. Sherlock Holmes, Miss Marple, Hercule Poirot of de "Trenchcoat detectives" van Humphrey Bogart.

* Speciale projekties in het Grote Planetarium in Berlijn.
  Hier wordt projektietechnologie beschreven die in principe weinig met theater te maken heeft, alleen verwantschap vertoond met de gebruikte apparatuur.

* Een heel interessant artikel is een vertaling uit het Amerikaanse zusterblad " Theatre Design & Technology". Het heeft als titel "Wat verwacht een teatertechnicus van zijn vakblad". Dit artikel is zo interessant dat wij er geen samenvatting van geven. Je kan in een volgend nummer van Aktualiteiten de volledige vertaling vinden.

* De Opera van Helsinki.
  Beschrijving van het eerste moderne operahuis in Finland dat in 1993 klaar moet zijn.

* CAD x Idee x Operateur = een futuristische formule ?
  De schrijver wil bewijzen dat het produkt van deze formule niet futuristisch is.
  Hij spreekt daarbij over die simulatie van een toneelbeeld op 3 D - Computer.
  In de TV-afdeling van de Südwestfunk wordt het CAD systeem gebruikt om scenografische aktiviteiten voor te bereiden.

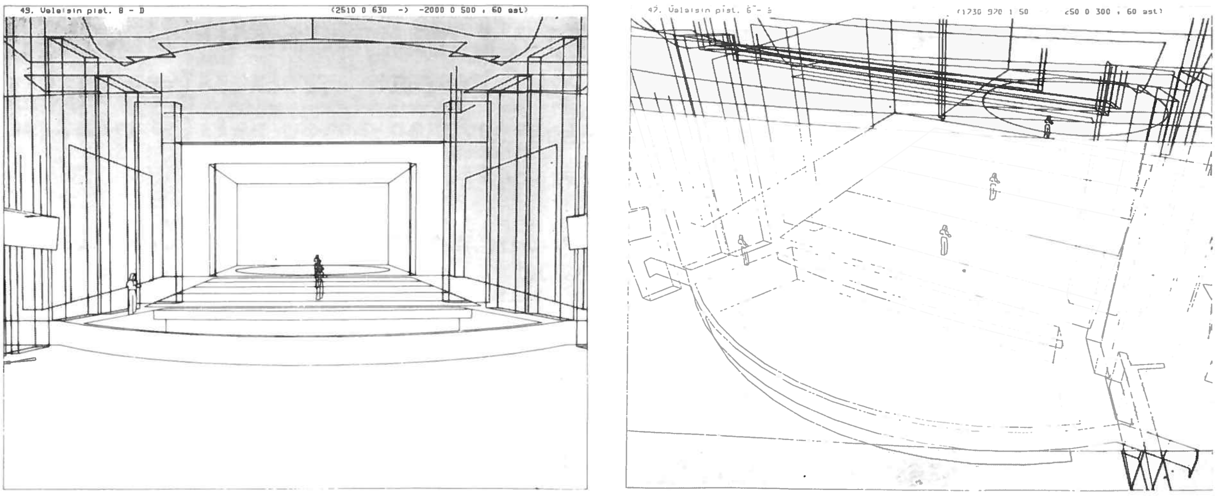

CAD-Ermittlung für Scheinwerferpositionierung

... UIT DE THEATERPERIODIEKEN

PODIUM - vakuitgave voor podiumtechniek en theatermanagement
jaargang 10, nummer 2, mei 1992

*"Wederzijds"(de jeugdtheatergroep van Ad de Bont) speelt uitsluitend in turnzalen van scholen, zonder verduistering, en met een minimum aan techniek en decor.
Ze hebben ook (nog) geen technieker in dienst, en vragen het publiek te helpen met laden en lossen.
Een initiatief waar wel iets voor te zeggen is.

* In Utrecht heeft het 14° Springdance festival plaatsgehad.
Door beperkt enthousiasme van de danspers en negatief advies van de raad van de kunst, zou de finantiele toestand voor het 15° festival wel eens nijpend kunnen worden.

* Ten behoeve van een rockconcert heeft Rhino Rigs en Metam Lightservice ijsstadion Thialf in Hereveen omgevormd tot een concerzaal voor 14.000 bezoekers.
Hiervoor werden grote doeken opgehangen om de acoustiek te verbeteren, er werd een tribune en podium op houten vlonders op het ijs gezet, en 80 kW geluid en 500 kW licht aangesloten.
Rhino Rigs zorgde ervoor dat alles kon hangen, en dat er bovendien een helikopter over het publiek naar het podium vloog om de zanger af te zetten.

* Het gezelschap Alex d'Electrique is 12 jaar geleden ontstaan uit een groepje middelbare scholieren, en maakt nu nog steeds de Nederlandse theaters onveilig.
Ze zijn vooral bekent om hun vele speciale effecten (vooral pyrotechnische) en om de varkensstal die ze gewoonlijk op een podium achterlaten.

* Het jeugdtheaterfestival 1992 van Den Bosch is ook weer voorbij, en heeft geprobeert door middel van 35 voorstellingen van binnen- en buitenlandse groepen een beeld te geven van het hedendaagse jeugdtheater.

I.K.

... UIT DE THEATERPERIODIEKEN

PODIUM - vakuitgave voor podiumtechniek en theatermanagement
jaargang 10, nummer 1, maart 1992

* Jeugdtheater Teneeter uit Nijmegen bestaat 15 jaar, en hoort bij de top van de jeugdtheaters in Nederland.
Artistiek leider Rinus Knobel wijst er op dat men beter geen volwassenen toneel speelt voor kinderen, zoals tegenwoordig de trend is, maar dat men ernaar moet streven om zowel inhoudelijk als vormtechnisch het kind houvast te geven.

* De Raad voor de Kunst, de RAT van Nederland, had dit jaar een budget van 3o7 miljoen gulden te verdelen.
De plannen zijn dat er twee orkesten worden opgeheven, en van de subsidies van sommige gezelschappen gaat 60 à 70 % af, andere krijgen in 't geheel geen subsidies meer.
In de sector theater blijft het totale bedrag gelijk, maar het wordt herverdeeld.
Als deze regeling er door komt blijft ze voor vier jaar van kracht.

* Flairck trekt rond met een programma genaamd "De Optocht".
Omdat er meer dan 100 instrumenten gebruikt worden, is elke muzikant van een zendertje voorzien.
Deze, samen met andere microfoons en effecten, worden via een 40 -kanaals tafel naar een processorgestuurd Renkus Heinz systeem gestuurd.
Ook de monitormix gebeurt vanaf de zaaltafel.

* Brigitte Kaandorp reisde dit seizoen door Nederland met haar programma "Kunst".
De voorstelling wordt opgebouwd door een lichttechnieker, een klanktechnieker en een volgspotter.
Er wordt weinig eigen licht meegenomen (54 PAR64 en 24 dimmers), maar wel een eigen geluidsinstallatie.
Klankman Paul Duwel gebruikt bij voorkeur handheld micro's als zender, wegens een warmer geluid en minder technische problemen.
Als boxen wil hij graag een Apogee set kopen, maar dat kan er voorlopig nog niet af.

* Toneelgroep "De Trust" speelt in een oud zwembad in Amsterdam dat ze zelf verbouwd hebben.
De grote afstanden daar, gekoppeld aan een "procesmatige" manier van werken van de akteurs, zorgt voor een grote werkdruk bij de twee technici, die bovendien slechts zes maanden per jaar worden ingeschreven.
"De voldoening is groot" zeggen ze.
De beloning duidelijk niet.
Er wordt ín het bad gespeeld, en pas tijdens de repetities ontdekte men dat de galm dusdanig was, dat de akteurs onverstaanbaar waren, en er zendmicro's gehuurd moesten worden.
Goh zeg, wie had nu zoiets verwacht ?

* In het laatste artikel in het drieluik over kunstsponsering wordt onderzocht waarom bedrijven aan sponsering doen.
Het gaat om het imago van het bedrijf (corporate image), de interne communicatie binnen het bedrijf (bedrijfsfeesten, manager training), en het relatiebeheer tussen bedrijven (het uitnodigen van klanten op voorstellingen en concerten).
Daarom wordt er zelden gekozen voor projecten die een discutabele, politieke of religieuze inhoud hebben.

* Opera Forum trok dit seizoen rond met Tosca, in een uit Duitsland afkomstig decor.
Hiervoor nemen ze als eigen licht 55 spots, 60 dimmers en een Micron A3 lichttafel mee.
Het totale lichtplan telt 105 spots, waarvan opvallend veel PAR's.

P.S. Een manteau heet in Nederland tegenwoordig "HET MANTO".

I.K.

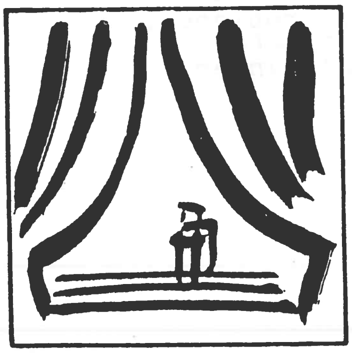
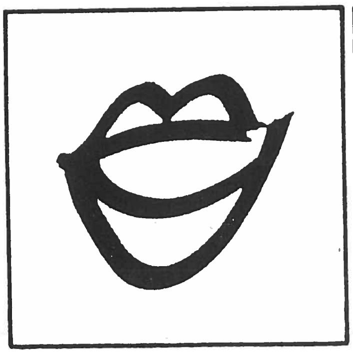
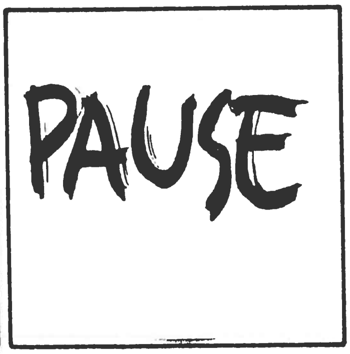

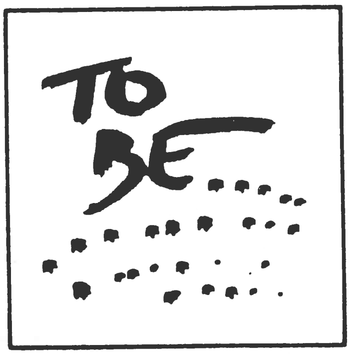

ALGEMENE LEDENVERGADERING BASTT 1992

Op vrijdag 19.06.1992, ter gelegenheid van de T.T.-dagen, had de tweejaarlijkse algemene ledenvergadering plaats.
Zoals wij het nu reeds enkele jaren gewend zijn, was de opkomst aan de zeer magere kant.
Dré Darden bracht verslag uit van de BASTT-aktiviteiten van de afgelopen twee jaar.

1 - De verbetering van "Aktualiteiten"; betere vorm, grotere regelmaat. Hij wees er wel op dat vanuit de basis heel weinig informatie komt.
2 - Tentoonstelling Andreï Ivaneanu in Casino - Beringen en Stadsschouwburg Antwerpen.
3 - Tentoonstelling Tone Brulin in Stadsschouwburg Antwerpen en "Brakke Grond" Amsterdam.
4 - Deelname aan de Quadriënnale van Praag met drie geselekteerde scenografen.
5 - Vierde basiskursus theatertechniek in Neerpelt met 21 deelnemers.
6 - Adviezen aan de gemeentebesturen van Lommel, Puurs en Hamma i.v.m. de bouw van nieuwe Culturele Centra.
7 - De aanzet voor het maken van een T.T.-handboek voor Vlaanderen. Guido Snoeck die aan dit projekt werkt, is ontgoocheld over de medewerking van de collega's. De vragenlijsten die als binnenkatern met "Aktualiteiten" werden verstuurd, worden onvolledig of onnauwkeurig ingevuld en dan spreken we nog niet over de overgrote meerderheid die onbeantwoord blijven.
8 - Twee vergaderingen met het bestuur van onze Nederlandse zustervereniging: De Vereniging voor Podiumtechnologie. Van beide kanten is de wens uitgedrukt voor meer samenwerking.
9 - De vierde uitgave van de T.T.-Gids.
10 - Het symposium scenografie, met internationale belangstelling, beide laatste projekten tot leven gebracht door Jerôme Maeckelbergh.
11 - Tenslotte de T.T.-dagen in het Paleis voor Schone Kunsten; Dré Darden beschrijft de ondervonden moeilijkheden i.v.m. data en beschikbare ruimten.

Guido Snoeck geeft dan lezing van het financieel verslag. Aangezien de T.T.-dagen, die de werking van BASTT moeten financieren, dit jaar onder de verwachtingen zijn gebleven, is de financiële toestand zonder dramatisch te zijn, niet rooskleurig.

Vervolgens wordt in aanwezigheid van de vakbondssecretarissen Laurette Luylaert (ACOD-kultuur), J.P. Van der Vurst (ACV-kultuur) en het in Knokke '90 gevormd comité de CAO voor theatertechnici besproken. Dit aan de hand van de ontwerpteksten die door de vakbondssecretarissen ter beschikking werden gesteld.

Uit deze bespreking noteren wij het volgende:

- scenografen zijn vermeld bij de podiumkunstenaars.
- GESCO's vallen onder de geldende CAO's.
- DAC's vallen niet onder deze CAO's !
- Vele GESCO's enz; werken als theatertechnicus. Dit is sociaal onaanvaardbaar.
- Wat met theatertechnici in openbare dienst (gemeente, provincie) ?
- Het probleem van de overuren. Uitgaand van de arbeidswetgeving is het voorgestelde systeem de 38-uren week. Zeer moeilijk uit te voeren en nog onopgelost.
- Rusturen etc.: geregeld via de arbeidswetgeving.
- Er mag geen podiumdecreet komen zonder degelijke CAO.
- Wanneer kunnen we de CAO verwachten ? Einde 1992 ?

De rol van BASTT in deze materie wordt nog eens in vraag gesteld. Ons standpunt blijft: informeren, maar geen syndikaal standpunt innemen. De leden menen dat BASTT het beroep moet verdedigen en een signaalfunktie kan vervullen.
Het BASTT-bestuur verklaard zich daarmee akkoord. Het is dan wel noodzakelijk dat wij vanuit de basis over wantoestanden geïnformeerd worden zodat wij de sydikaten kunnen kontakteren.

Als voorlaatste punt aan de orde is de voorgenomen verjonging van het BASTT-bestuur.
Theatertechnici en scenografen die de ambitie hebben mee te werken aan onze vereniging worden verzocht hun kandidatuur schriftelijk aan het secretariaat mee te delen.

Tot slot werd de verhoging van het lidgeld besproken..
Sinds de stichting van BASTT in 1981 bedraagt het lidgeld 500.-fr. Na een open discussie wordt besloten het lidgeld te verhogen tot 750.-fr. per jaar, wat in feite neerkomt op een aanpassing van het lidgeld aan het huidige indexcijfer.

Nadat vanuit de vergadering wordt aangedrongen dat wij de basiskursussen zouden voortzetten en de vraag komt naar specialisatiekursussen, wordt bij pot en pint nog nagekaart.

Sylvère Derveaux

alle weefsels voor dekor
grote breedten

Kapellestraat 17
B-8720 Wakken
056/ 60 22 53 - fax / 60 82 35

Opvallende produkten op de BASTT - beurs

Op de stand van de Weense firma Waagner - Biro, zagen we een toestel dat van een minimum hoogte van ± 50 cm een metalen kolom vormt, en zo voorwerpen als hefpodia en orkestliften kan optillen.
Het element heet de "Spiralift".

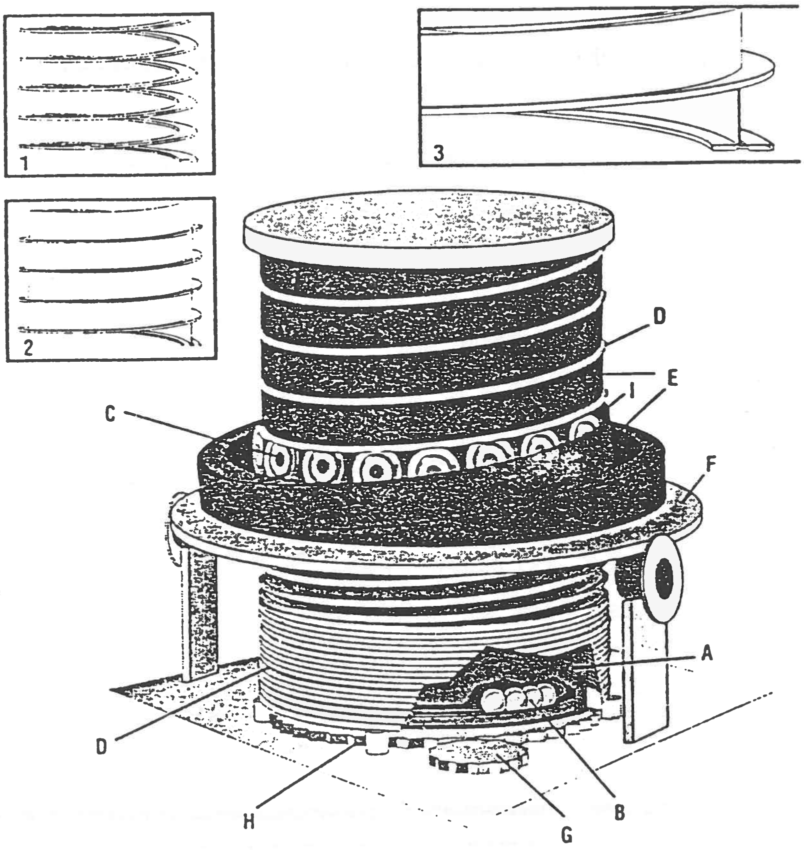

Het principe is als volgt: een grote winding, bestaande uit metalen horizontale cirkels (afb.1) wordt open geduwd, waarna er een vertikale band wordt tussengeplaatst (afb.2).
Het resultaat is een onafgebroken spiraalbuis die bestaat uit opeenvolgende I-vormige doorsneden (afb.3).
Deze struktuur is zeer sterk en stabiel en kan grote gewichten houden.
Het hart van het systeem is een cylindervormige rotor (A), die draait op kogellagers (B).
Een set dragende wielen, geordend van klein naar groot (C), die meedraaien met de rotor, duwen de horizontale windingen open (D), zodat er plaats komt voor de vertikale band (E), die geluidloos in een gleuf in de horizontale windingen wordt geleid bij punt (I).
De niet gebruikte vertikale band wordt bewaard op een ronddraaiende plaat (F), rond de basis van de kolom.

De niet-gebruikte horizontale band wordt rond de cylindervormige rotor bewaard om zo de minimum hoogte zo klein mogelijk te kunnen houden.
De rotor wordt aangedreven door een motor via de tandwielen (G) en (H).
Als de draairichting omgekeerd wordt, wordt de vertikale band terug op zijn plaats gerold, en de horizontale spiraal zakt weer in elkaar, als een veer die wordt ingedrukt.
Waagner - Biro maakt de Spiralift in drie maten.
De 9" (230 mm) versie kan 3,75 ton omhoogtillen tot max 4,5 meter hoogte, en kan 8,5 ton ondersteunen.
De 18" (457 mm) versie kan 7,5 ton omhoogtillen tot max 9 meter hoogte, en kan 15 ton ondersteunen.
Er bestaat ook nog een 30" (762 mm) versie, maar daarover waren geen verdere gegevens beschikbaar.
Op de beurs bleek wel dat één kolom niet voldoende stabiel is om vrijstaande een last omhoog te houden.
De last moet door middel van geleiders in evenwicht gehouden worden.
De mogelijkheden van dit toestel zijn natuurlijk legio.
Het grote voordeel is, dat er geen dure gaten meer geboord of gegraven moeten worden, om plaats te bieden aan hydraulische cylinders of tandwieltoestanden.

Inlichtingen over dit toestel zijn te verkrijgen bij:
Waagner - Biro, Ing. Erich Raser, Stadlauer Strasse 54,
A - 1221 - Wien, Oostenrijk, tel:(0222) 22.44.474
fax:(0222) 22.44.333

I.K.

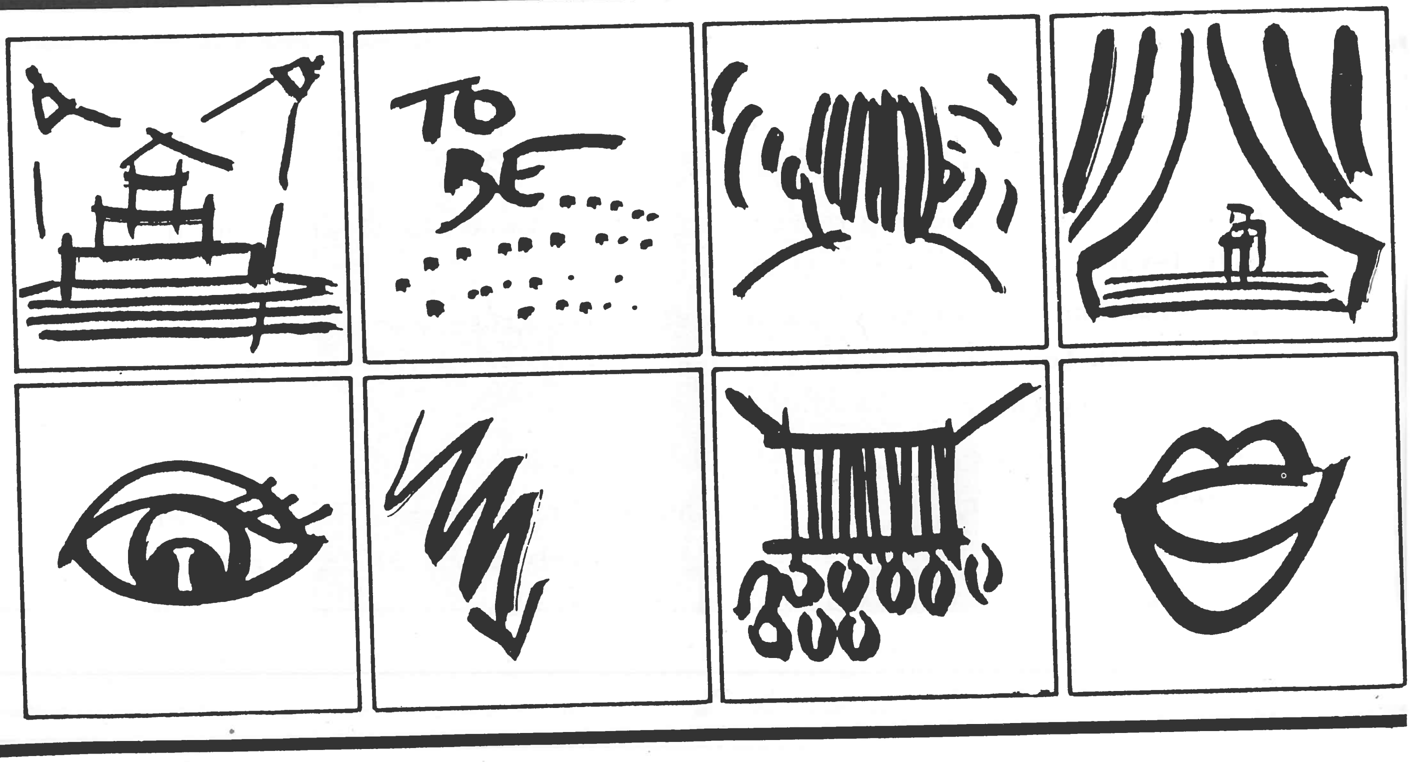

SHOW TECH ' 92 - Berlijn

Van AMK-Berlin, dat is de maatschappij de de Show Tech in Berlijn organiseerd, ontvingen wij het eindverslag.
Hieruit blijkt dat het aantal buitenlandse bezoekers gestegen is tot 24 % en dat de contacten met bezoekers uit Centraal-en Oost Europa veel intenser is geworden. De algemene indruk is dat de Show Tech is uitgegroeid tot de belangrijkste beurs in Europa.
Show Tech '92 werd bezocht door 4934 bezoekers en 190 firma's stelden ten toon. 152 daarvan kwamen uit Duitsland, de anderen kwamen uit België, Frankrijk, Groot-Brittanië, Italië, Nederland, Oostenrijk, Zweden, Zwitserland, Hongarije en de Verenigde Staten.
Show Tech '92 bevestigde de algemene trend die vandaag op alle handelsbeurzen kan vastgesteld worden. Er wordt meer aandacht geschonken aan het uitwisselen van informatie en het leggen van contacten. In deze lijn van ontwikkeling werden op de Show Tech minder zakelijke overeenkomsten afgesloten maar werden er veel contakten gelegd en werden de nieuwe produkten voorgesteld.
Niettegenstaande dat hebben 26 % van de deelnemende firma's verkoopscontracten afgesloten.
Show Tech '92 werd georganiseerd door AMK Berlin in samenwerking met VDSM (te vergelijken met onze Fevec) en onze zustervereniging D Th G (Deutsche Theatertechnische Gesellschaft).
De volgende Show Tech wordt gehouden van 8 tot 10 juni 1993 en van dan af met een frequentie van 2 jaar, zodat ze zal doorgaan in alle oneven jaren.

KORTE BERICHTEN

Eén van de mooiste operahuizen van Frankrijk, het Grand Théâtre in Bordeaux is na anderhalf jaar restauratiewerk terug in zijn oorspronkelijke staat gebracht. De zaal kan 1150 toeschouwers bevatten. Kosten van de renovatie - 800 miljoen Belgische franken.

\- - -

De Japanse modeontwerper Yamamoto zal de kostuums ontwerpen voor de nieuwe produktie van "Tristan en Isolde" in Bayreuth 1993

\- - -

Het Royal Opera House in Londen, beter gekend als Covent Garden wordt verbouwd. In de periode van 1993 tot 1996 zal het ruimtevolume van het huis verdubbeld worden. De meeste ruimte gaat ingenomen worden door de volledig te vernieuwen toneeltechniek. Kosten: 1,5 miljard Bfr.

\- - -

Het gekende theatertijdschrift "Theater der Zeit" bestaat niet meer. Sinds 1946 was het blad het officiële orgaan van het theater in de DDR.
Na de hereniging van Duitsland werd de uitgeverij Henschel door de Treuhand overgenomen, wat het einde betekende voor "Theater der Zeit".

\- - -

twin
design
theaterdekors
hoogkamerstraat 80 a
B-2690 temse
tel.: 03/ 771 59 69
fax: 03/ 771 58 07

HUIZEN VOOR JEUGDTHEATER

Zou er toch een kentering komen in de behuizing van twee belangrijke jeugdtheaters?
Positieve geluiden kwamen uit Brussel en Gent.
Na de "troebels" met de Beursschouwburg bleef Oda Van Neygen niet bij de pakken zitten. Zij schreef in juli een prachtige beleidsnota neer, waarvan de tekst straks volgt.
Een voorlopig onderdak vond zij in de C.V.A.-Anderlecht.
Voorlopig is steeds gevaarlijk, je hebt beschutting maar niet je eigen plek. Of de lotto-trekking van de mogelijke gebouwen, een gunstig nummer zal werpen is moeilijk te voorspellen!
Eva Bal heeft na een jarenlange bijna Don Quichotiaanse tocht een plek in het Gentse gevonden.
"De Morgen" blokletterde: "Kopergieterij wordt kunstenhuis", het lijkt een goede plek... maar hier ontbreekt ook nog geld voor een technische infrastruktuur.

BRONKS

Een huis voor jeugdtheater in Brussel

De Schone en het Beest - een voorspel

Er gebeurt iets vreemds in deze wereld. Nooit was er meer muziek te horen, nooit was er meer spektakel te zien, nooit besteedden mensen zoveel aandacht aan de opvallende schoonheid van de dingen. De radio schalt, de televisie straalt, het design verleidt ons. Je krijgt het gevoel dat de wereld de schoonheid heeft begrepen, dat de cultuur de strijd tegen het gebrek aan smaak gewonnen heeft. Schoonheid mag eindelijk, meer zelfs: schoonheid moet. De wereld is verpakt in glanspapier. Alleen de smaken verschillen: de enen noemen Tien Om Te Zien Vlaamse cultuur, de anderen koesteren het Festival van Vlaanderen. De enen bezoeken de galerietjes met landschapsschilders, de anderen kijken raadselachtig naar werk van Marcel Duchamp. Voor kunst die tot voor kort ontoegankelijk of elitair heette te zijn, ontstaat een publiek, er zijn de onmiskenbare successen van de tentoonstellingen van Jan Hoet, van het jaarlijkse Ars Musica, de Lente van de Hedendaagse Muziek, zelfs debatten over kunst en filosofie kennen een onverwacht grote opkomst. Het elitaire is niet meer elitair.

Maar de kunst zelf, de kunstenaars, voelen zich niet altijd even gemakkelijk bij deze alomtegenwoordige schoonheid. De kunstenaar past zich niet altijd graag aan aan de wereld, de kunstenaar vertelt niet alleen over schoonheid, maar ook over wat lelijk is, over dingen die hem verontrusten. Meer nog: de kunstenaar verontrust de anderen, hij wil de toeschouwer even doen wankelen, de zekerheid en de schone schijn in vraag stellen. Het theater, vaak meer dan andere kunsten, toont dit onaangepaste van de kunstenaar. Schilders, beeldende kunstenaars, muzikanten, filmmakers: voor hen is de wereld een dorp, of, in meer moderne termen, de hele wereld is een gemeenschappelijke markt. De wereld van de theatermaker is echter niet zo groot, zijn wereld is kwetsbaarder. Daardoor is de moed om te experimenteren misschien wel groter, maar het 'rendement' naar het publiek toe dreigt kleiner te zijn.

Er is echter niet alleen het feit dat een theatermaker per definitie minder publiek kan bereiken dan een film- of televisiemaker, of een musicus (zij kunnen hun kunst 'reproduceren' via technieken die het publiek als het ware vermenigvuldigen), er gebeurt ook iets heel bijzonders in het theater zelf. Theater - en dans, ook daar - verplicht de toeschouwer tot rechtstreeks contact met levende mensen, met levende ruimtes. Geen donkere, fabriekshal-achtige projectieruimte, geen anonieme lichtbeelden, geen comfortabele hifi-toren, maar een lichaam dat alleen tegen aanwezige mensen spreekt, dat die mensen zelf ook ziet, een lichaam dat zweet, dat zich blootgeeft, woorden die, eenmaal weerklonken, niet meer klakkeloos herhaald kunnen worden. Alleen al in zijn eenvoudigste verschijningsvorm heeft theater iets verontrustends: mensen doen dingen op de scène die je in je eigen leven niet zou durven of niet zou willen doen. Theater vertelt ongemakkelijke, lastige dingen, maar op zo'n manier dat je er je ogen niet van af kan houden. Theater speelt het spel van de wereld mee, geniet mee van de schoonheid, maar stelt tegelijk voortdurend de vervelendste vragen bij het 'schone van de schoonheid'.

Daarom blijft theater zo belangrijk, ook al zijn er geen vedetten meer die alleen op de scène leven. Omdat het de rust verstoort van de officiële, algemeen aanvaarde schoonheid, omdat het de wereld én de kunst - beeldcultuur, plastische kunst, muziek - dwingt tot voortdurende herbronning, tot nieuwe, wanhopige vragen. Omdat eeuwige gemoedsrust stilstand betekent, en vergrijzing.

BRONKS

En waar zijn de kinderen gebleven? Kinderen maken geen onderscheid tussen zoete dromen en nachtmerries, vreugde en angst zijn essentiële ervaringen die verrassend dicht bij elkaar liggen. Net zoals bij kunstenaars. Kinderen geven zich over aan de glitter van de Sinterklaas-commercie, maar zijn ook uren zoet met de simpele blokkendoos die ze in hun schoentje vonden. Ze krijsen wild bij elk nieuw tieneridool, zwaaien met hun pluchen beertjes, maar worden stil bij de schilderachtige sfeer van een romantische symfonie. Ze bulderen bij de fratsen van de tekenfilm-helden, maar leven ook intens mee bij het verhaal over de lotgevallen van een oorlogskind. De oppervlakkige pracht en praal van de buitenwereld sluit naadloos aan bij de intense, niet uit te drukken groeipijnen en twijfels in de binnenwereld. Zo zijn kinderen, of beter: zo kunnen ze zijn, als de volwassen wereld maar bereid is die heerlijke dubbelzinnigheid au sérieux te nemen.

Het jeugdtheaterhuis waar wij aan werken, neemt die onvoorspelbaarheid van de 'ziel van het kind' zeer ernstig. Omdat wij voelen, vanuit een lange ervaring met theater en jonge mensen, dat vele actuele kunstenaars - theatermakers en anderen - vanuit dezelfde verwondering werken. Zoals in het sprookje van 'de Schone en het Beest', zoeken deze kunstenaars naar ware liefde, naar oprechte gevoelens, en verlaten ze snel de illusie dat uiterlijke schittering de waarde van de dingen bepaalt. Ze kijken achter de schoonheid, hoe moeizaam dat ook gaat - want zij zijn geen kinderen meer, het kost hen vaak ontzettend veel moeite om het moment terug te vinden waarop ze zich lieten leiden door onbezoedelde verbazing. Een moment dat ze wel moéten vinden, of hun publiek nu uit kinderen, jongeren of volwassenen bestaat.

Wij willen dat mensen, die hun kindertijd ontgroeien, blijven kijken àchter de schoonheid, en tegelijk volop genieten van de schoonheid die zich niet tot schittering beperkt. Wij willen werken aan kunstzinnige mensen, die in hun ziel geraakt zijn door de verwondering waarover kunstenaars hen, in hun parabels, vertellen.
Daarom: kunst voor het kind. Daarom: een jeugdtheaterhuis in Brussel. Daarom: Jeugdtheater Brussel.

Om dit pleidooi hard te maken, moeten we rekening houden met de specifieke plaats en de geschiedenis van het jeugdtheater in Brussel en in Vlaanderen. Vanuit dit verhaal komen we tot een nauwkeurige en concrete omschrijving van de behoeften, van de taken die zo'n huis op zich moet nemen. Op zich *wil* nemen, op zich *kan* nemen. Dit jeugdtheaterhuis heeft *vijf grote ambities*:

1. dit huis wil een *schouwburg* zijn, die de beste voorstellingen van andere theatermakers ontvangt, zowel als vrije voorstelling (o.a. de kinderzondagen en het jeugdtheaterfestival) als voor een schoolpubliek.

2. dit huis wil prioritaire aandacht besteden aan *vorming* en *begeleiding*: we zorgen voor een uitgebreide pedagogische omkadering van alle voorstellingen, vooral de schoolvoorstellingen, gericht op concrete voorstellingen of gericht op 'theaterbewustzijn' in het algemeen - bij leerlingen en bij leerkrachten.

3. dit huis wil een *produktiehuis* zijn: we maken zelf theatervoorstellingen, voor de diverse leeftijdsgroepen die in het jeugdtheater onderscheiden (moeten) worden, maar artistiek op het peil van het beste 'volwassen' theater.

4. dit huis wil *workshops* organiseren: kunstenaars werken met kinderen en jongeren rond theater en aanverwante disciplines (plastische kunst, audio-visuele media,...), zowel in korte of eenmalige sessies als in langduriger verband.

5. dit huis wil *interdisciplinair* werken: het theater dat er gemaakt en getoond wordt, moet met andere kunstvormen contact houden, moet zijn eigen grenzen overschrijden - uitstappen naar muziek, televisie, ..., het moet kunnen.

correspondentie: Oda Van Neygen R. Dansaertlaan 40 1702 Groot-Bijgaarden

[na 15 augustus 1992] Dienst voor Cultuurpromotie Hamerstraat 47
1040 Brussel ☎ 02/230.17.46

Speelteater stelt nieuwe ruimte in Gent voor

'KOPERGIETERY' WORDT KUNSTENHUIS

DWARSDOORSNEDE

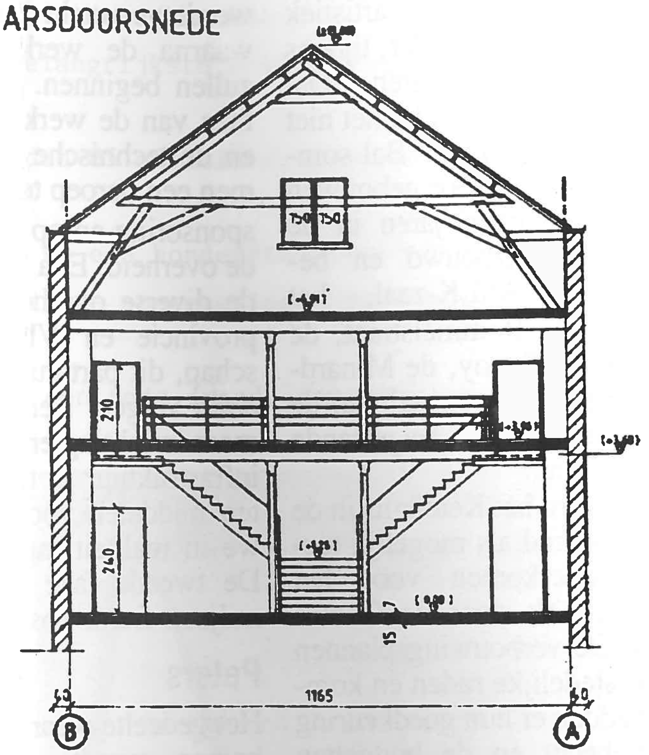

STRAATGEVEL

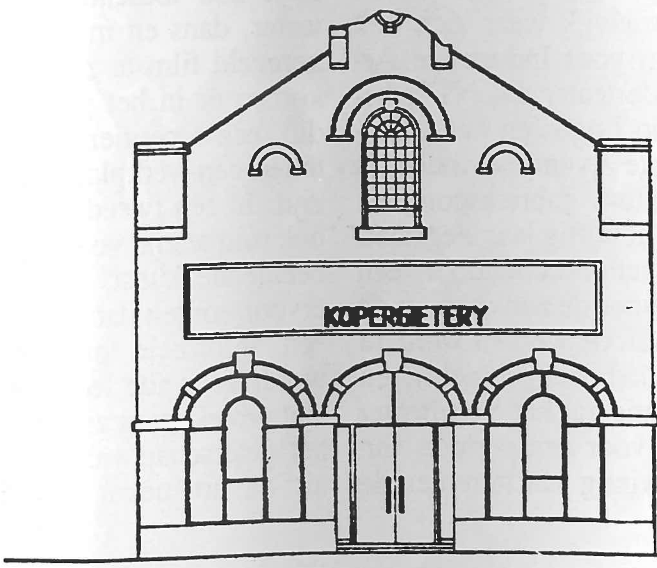

Het Gentse Speelteater koestert al geruime tijd plannen om een eigen huis in te richten waar het publiek naar jonge kunst kan komen kijken en projekten van en voor jongeren gerealizeerd kunnen worden. Gisteren werd bekendgemaakt welk pand in Gent voor dat doel zal worden verbouwd: het gaat om de Kopergietery, een oud en vervallen fabriekspand in de Blekerijstraat, dat het Speelteater normaal gesproken in de herfst van 1993 zal kunnen betrekken.

Het Speelteater zocht al lang naar een geschikte zaal. De huidige behuizing is klein, het gezelschap moest voortdurend op zoek naar zalen om de eigen voorstellingen te kunnen organizeren, en, zo zei Eva Bal, artistiek leidster van het Speelteater, tijdens een perskonferentie gisteren: "Dat zwerven leidde dikwijls tot het niet realizeren van plannen." Bal somde nog eens op "welke gebouwen wij in de afgelopen jaren in de geest hebben verbouwd en bewoond": de ASLK-zaal, het schooltje in de Bommelstraat, de oude bioskoop Savoy, de Minardschouwburg, de bovenzaal van de Vooruit en diverse leegstaande panden in Gent.

Lange tijd werd het Ketelhuis in de Bijloke genoemd als mogelijk toekomstig onderkomen voor het Speelteater, ook door de Gentse overheid. De verbouwingsplannen waren er, stedelijke raden en kommissies hadden er hun goedkeuring al aan gehecht en de budgetten waren in eerste instantie toegekend door het schepencollege. Toch besliste de stad op het laatste moment die budgetten niet voor de restauratie van de Bijloke te bestemmen.

De Kopergietery, gelegen in de oude industriewijk waar zich ook het Museum voor Industriële Archeologie, de teaterzaal NT2, het muziekstudio Logos en het teatercafé De Grote Avond bevinden, is een 19de-eeuws fabriekscomplex dat intussen al vijftig jaar leegstaat. Het werd aangekocht door een partikulier (voor de aankoop en de eerste faze van de werken werd 13 miljoen frank bijeengebracht), en na de renovatie zal het Speelteater het gebouw voor een periode van ten minste twintig jaar huren en de exclusieve exploitatierechten erop hebben. De praktische uitvoering van de verbouwingswerken is in handen van het Gentse ingenieursbureau Derveaux.

De goedkeuring van de plannen wordt verwacht tegen eind 1992, waarna de werken onmiddellijk zullen beginnen. Voor de tweede faze van de werken, de inrichting en de technische uitrusting, hoopt men een beroep te kunnen doen op sponsoring en op een subsidie van de overheid. Eva Bal: "Ik hoop dat de diverse overheden, zoals stad, provincie en Vlaamse Gemeenschap, dit partikuliere plan met de *daad* volgen. Een gebouw is één, maar inrichting en teatertechnische infrastruktuur is twee. Daar moeten middelen voor komen, willen we in realiteit kunnen beginnen." De tweede faze zou ongeveer 6 miljoen frank kosten.

Peters

Het gedeelte waar de teaterzaal zal komen wordt grotendeels herbouwd, al blijven enkele elementen van de oorspronkelijke architektuur bewaard, zoals de voorgevel en een aantal bouwmaterialen. De zaal is berekend op zo'n 200 toeschouwers. Behalve teater, dans en muziek zal er ook geregeld film te zien zijn. Verder komen er in het gebouw een studio, een repetitiezaal, een decoratelier, een werkplaats en een magazijn. In een tweede stadium zal er ook ruimte zijn voor exposities van beeldende kunst. Een foyer moet ervoor zorgen dat de Kopergietery een informele ontmoetingsplaats wordt voor alle leeftijden.

Het projekt mag zich verheugen in het peterschap van drie bekenden uit de artistieke wereld: Gerard Mortier, intendant van de Salzburger Festspiele, Jan Hoet, hoofdconservator van het Museum van Hedendaagse Kunst in Gent en regisseur Jaco Van Dormael. Zij geven het projekt hun morele steun, en zullen hopelijk ook de nodige tips geven. (Waar blijven overigens de meters?)

Johan De Feyter, de andere helft van de artistieke leiding van het Speelteater, schetste nog eens de artistieke plannen die men met het kunstenhuis ("kunstencentrum is een erg lelijk woord en een al te beladen term") heeft: "We werken aan een huis dat zich voornamelijk richt op de podiumkunsten en hun multidisciplinaire werkvormen. De programmering wordt in de eerste plaats door artistieke criteria bepaald, en uitsluitend met op artistiek werk gerichte projekten ingevuld. Het programma bestaat uit een mengeling van eigen produkties en receptief werk, en het vertoont een sterk internationaal karakter."

"Essentieel is echter de optie om kinderen en jongeren ook aktief bij de aktiviteiten van 'hun' Kopergietery te betrekken, en hierin verschilt de Kopergietery waarschijnlijk van de al gevestigde kunstencentra. Ook het bereiken van een vrij breed publiek, gedeeltelijk via het onderwijs, behoort daar meestal niet tot de fundamentele opties. In de Kopergietery wel."

Tijdens dit seizoen moet het Speelteater nog 'uit' spelen. Volgende vrijdag gaat de produktie *Royaal Lyrisch* in première in het Nieuwpoortteater. Daar vindt op 30 januari 1993 ook de première plaats van *Guillaume Thomas. De leugenaar*. Dit seizoen worden ook voor het eerst gastvoorstellingen georganizeerd. **(AB)**

(UIT D.M. 23 OKT '92)

TWEE TENTOONSTELLINGEN

...in la maison du spectacle La Bellone.

THEATER-BEELDEN UIT DUITSLAND 1950-1990.

Via foto's maakt Heinnig Rischbieter, medewerker aan het tijdschrift "Theater Heute" een analyse van de belangrijkste momenten uit het duitse theaterlandschap.
In de vroegere Fed. Republiek bestonden 85 officiële, gemeentelijke of federale theaters.
Men telde ongeveer 90-privé theaters en een honderdtal individuele gezelschappen. Jaarlijks werden er 2000 nieuwe ensceneringen gecreëerd, dikwijls geschreven door eigen auteurs.
In "La Bellone" zie je een selektie, een rode draad, doorheen veertig jaar boeiende theatergeschiedenis.

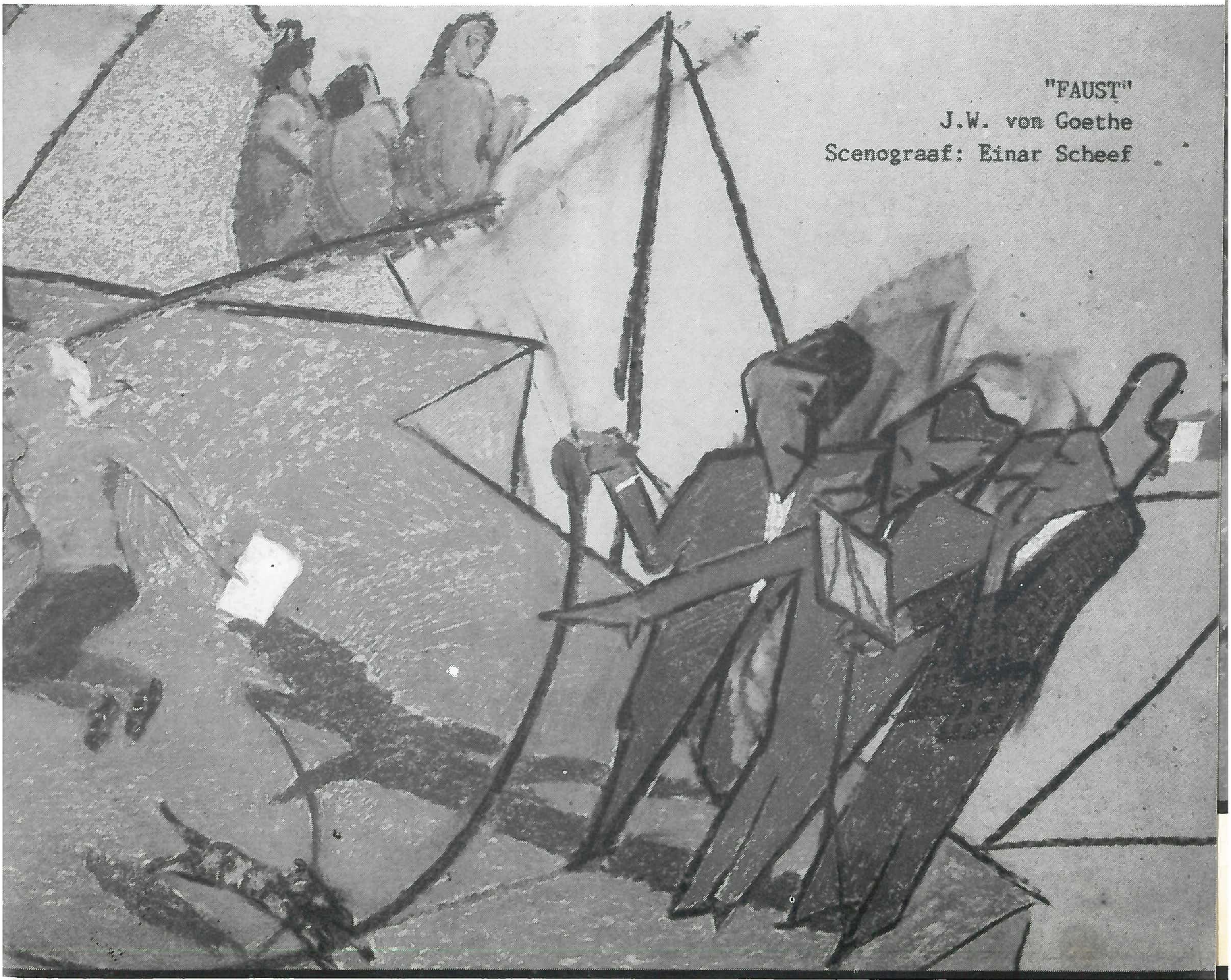

"FAUST"
J.W. von Goethe
Scenograaf: Einar Scheef

JEAN FERDINAND.

Jean Ferdinand Hannoset werd geboren in 1898 te Brussel.
Zijn vader verplichtte hem haarkapper te worden; kunstenaars waren hem "hongerlijders".
In 1951 gaat de zaak failliet, zijn vader zegt deemoedig tegen zijn zoon:
"J'ai raté ma vie, je ne suis qu'un gratteur de cuir chevelu au chômage".
Datzelfde jaar liep er in het Paleis van Schone Kunsten een tentoonstelling:
"Negentien kunstschilders uit Haiti".
Jean Ferdinand vond de naieve manier van schilderen ontzettend boeiend, hij zette zich aan 't werk... en 10 jaar nadien exposeerde hij in de galerie Vanderborght.
In deze retrospectieve zien we vooral picturale schilderijen uit de wereld van de muziek en het spektakel.
Corneille Hannoset, zijn zoon, schreef een boek "Jean Ferdinand ou la revanche d'un enfant très observateur".
Het is de geschiedenis van zijn vader aangevuld met tijdsdokumenten.
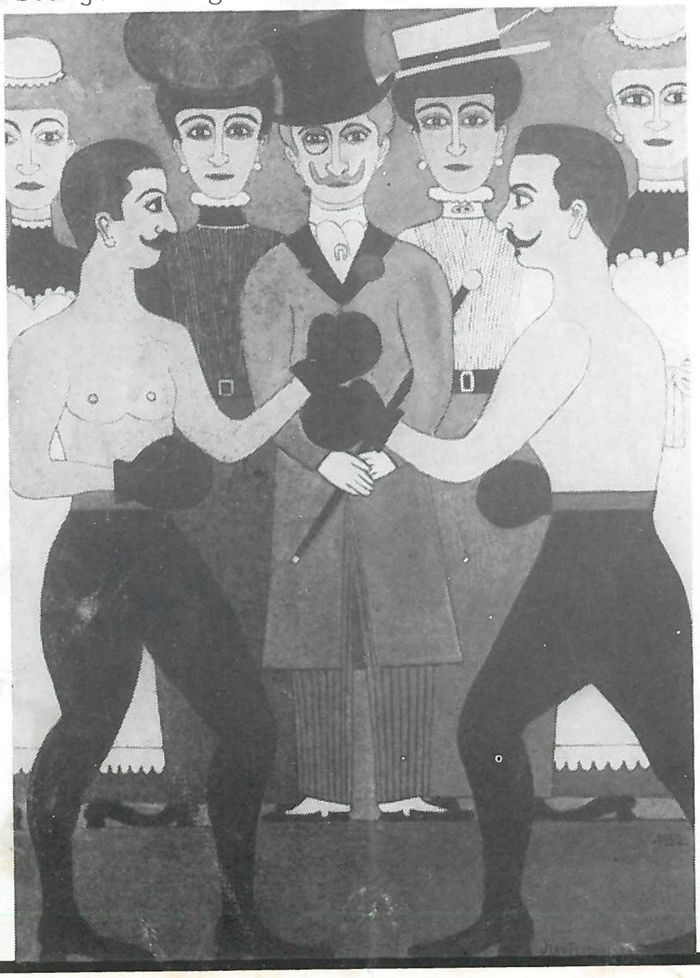
Beide "aanraders" lopen van 6 november tot 5 december 1992 van 13 tot 18h.
Zon- en Maandag sta je voor gesloten deuren!